

Дмитро АНІСІМОВ

старший викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Максим ЛОЗИЦЬКИЙ

курсант навчальної групи ПД-831
факультету підготовки фахівців для
підрозділів превентивної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ СЛУЖБОВО-ПРИКЛАДНИХ ЄДИНОБОРСТВ ШЛЯХОМ ВИРІШЕННЯ ГЕНДЕРНОГО ПИТАННЯ

Сучасна цивілізація перетворює весь оточуючий світ, змінюються соціальні інститути людської діяльності, перебудовується на новий лад людина. Актуалізація гендерної політики прямо пов'язана зі змінами, які відбуваються в суспільному житті людей різних країн світу. Розвиток гендерного вектору в сучасних соціальних дослідженнях показує нам, що гендерні відносини – це продовження розвитку проблематики статі та відносин на їх ґрунті. Стать – це одна із ключових категорій соціального життя. Спорт традиційно розглядався як чоловічий вид діяльності. Гендерний підхід в будь-якій сфері припускає, що різниця в поведінці чоловіків та жінок визначається не тільки їх психофізичними, біологічними, анатомічними особливостями, але й культурними факторами. У спортивній діяльності, направленої на високі досягнення, людина розкриває та оцінює свої максимальні фізичні та інтелектуальні можливості. З однієї сторони, це можна розглядати як людський процес, який розгортає талант та індивідуальні неповторні властивості спортсмена, а з другої – спостерігається небезпека виходу за межі цих можливостей, за рамки допустимого напруження сил для індивіда, що особливо негативно впливає на жіночий організм.

Соціальна практика спорту в сучасному суспільстві визначена тенденціями її орієнтації на професійний та комерційний рівень цього виду людської діяльності з акцентом не стільки змагальної діяльності, скільки завойовницької стратегії, за якої кінцевий результат і процес його набуття гублять зв'язок із розвитком природних сил людини. У такому разі порушується гармонія. В основу спорту найвищих досягнень кладуться досягнення результату будь-якою ціною та призводять до втрати розумності спортивної діяльності як соціально-активного явища. У даній роботі розглядається зв'язок вимірність гендерних відношень у сфері спорту та націленістю жінок на досягнення

максимальних результатів у даній галузі людської діяльності. Мірою зміни меж людських можливостей в області спорту є кінцевий результат досягнення [1, с. 49-51].

Слово «гендер» має англійську етимологію. Воно означає стать і все, що з ним так чи інакше пов'язано. Виконання соціальної гендерної ролі означає не владання визначеними якостями певним суспільством [2, с. 298]. Це означає відповідність шаблонам стандартів, наприклад, дівчата зобов'язані полюбувати фігурне катання, а хлопці – бойові види спорту.

Спорт – вид діяльності, який приваблює своєю красою та видовищністю. Недивно, що жінок тягне до жіночих видів спорту, проте у той же час вони оволодівають і нові чоловічі види спорту. Жінки досягають великих спортивних вершин, ставлять нові рекорди, які встановили чоловіки, демонструють високий технічний рівень майстерності, і тим не менш на сьогоднішній день в постійно мінливій соціальній, економічній та екологічній ситуації, при фізичних навантаженнях на жінок впливають негативні фактори на їх організм. Жінки-спортсменки не завжди думають, що їх чекає після завершення їх кар'єри, не думають про влаштування власного сімейного життя. Вони націлені на досягнення поставленої мети будь-якою ціною, про досягнення результатів, які ведуть до неабиякої слави, визнання, самоствердження, матеріального достатку [3, с. 159-160].

Особливістю сучасного жіночого спорту є направленість на засвоєння жінками тих видів, які традиційно вважаються маскулініними видами спорту (наприклад, футбол, бокс, боротьба, важка атлетика тощо). Гендерно-нейтральні види спорту, такі як плавання, легка атлетика мають високі показники участі хлопців та дівчат. У цілому бажання жінок конкурувати з чоловіками в кожному виді спорту зараз повністю рипто валют . Не залишилось ні однієї офіційної заборони для жінок займатися будь-яким видом спорту. Потяг займатися усіма видами спорту нарівні з чоловіками може мати негативний відбиток в жіночому організмі. На жаль, на наш час ще достатньо не вивчені вплив інтенсивних, максимальних навантажень під час тренувань і змагань та їх наслідки, які характерні для багатьох видів спорту, що призводить до різних соматичних захворювань. Одним з факторів негативного впливу спорту вищих досягнень, пов'язані з особливостями жіночого організму, є диморфізм. Ця проблема займає останню ланку у світі спорту. Розгляд проблеми диморфізму показує, що у жінок темпи росту спортивної майстерності більш високі, ніж у чоловіків [4].

Іншим не менш важливим фактором є вживання допінгових препаратів жінками з метою досягнення високих результатів та поставленням світових рекордів, які призводять до появи багатьох порушень в психофізичному здоров'ї жінки. Ще одним фактором та значимою проблемою слід вважати розробку соціально-психологічних основ жіночого спорту, для якої характерний спортивний спосіб життя, який припускає відмову від багатьох звичних для звичайних людей радощів життя, обмежені можливості спілкування, риптомальні фізичні навантаження та ще багато іншого, що значною мірою

відрізняє спортсменку від інших представниць жіночої статі [5, с. 42-43].

У процесі розвитку жіночого спорту можна виділити ряд ключових моментів. По-перше, зміна суспільної думки на користь активної участі жінок в різних видах спорту; по-друге, наявна висока тенденція до популяризації жіночого спорту у багатьох державах Європи, Азії, Америки. На ґрунті загальносвітових тенденцій зміни соціальної значимості жінки трансформується тілесний імідж жінки в цілому. Намагаючись довести своє соціальне рівноправ'я, жінки сьогодні стараються не тільки конкурувати з чоловіками в інтелектуальній сфері, але і нарівні з ними приймати участь в спортивно-змагальній діяльності. Жінки прагнуть освоїти традиційно «чоловічу» спортивну сферу. Яке повинно бути фізичне навантаження у жінок, чи може рипка займатися спортом, якими видами спорту рекомендується займатися, яким чином впливають фізична активність і спорт у цілому на жіночість, на їх репродуктивну функцію та здоров'я – ці питання обговорюються багатьма спеціалістами педагогічної, медичної та спортивних галузей [6].

Таким чином, спорт надає можливості, в яких гендерні норми та стандартна концепція мужності та жіночості вже переглянуті. Спорт став потужним інструментом для розширення можливостей жінок у повній мірі реалізувати свій потенціал в суспільстві шляхом створення сприятливих можливостей для гендерної рівності. Стратегічними цілями повинні стати підтримка інноваційної програми стійкого розвитку спорту для розширення можливостей жінок, пропаганда та заохочення соціального руху навколо спорту для забезпечення гендерної рівності, морального та соціального паритету у формуванні особистості, а також психологічні концепції діяльності і особи, соціокультурні теорії розвитку особистості, які визначають соціальне оточення як основний чинник розвитку особистості.

1. Виноградова Т.І. Гендерні стереотипи у спорті (психологічні особливості) Херсон, 2016. С. 49-51.
2. Древаль Ю.А., Фролов Р.С. Гендерні стереотипи та їх прояви у спорті. Харків, 2016. С. 297-301.
3. Соболева Т.С., Азарних Т.Д., Соболев Д.В. Пол, гендер, маскулинність и женский спорт. Воронеж, 2013. С. 158-162.
4. Жіноче лідерство у спорті. Круглий стіл. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/2867121-zinoce-liderstvo-u-sporti-ekspertne-zasidanna.html> (дата зв. 03.02.2021).
5. Шиян О., Фашук О. Проблеми гендерних стереотипів та дисбалансу у сфері фізичної культури і спорту. Львів, 2012. С. 40-44.
6. Гендерна політика в спорті: від вистави жриць до феміністичного вогню. URL: <https://50vidsotkiv.org.ua/genderna-polityka-v-sporti-vid-vystavy-zhryts-do-feministichnogo-vognyu/> (дата зв. 12.02.2020).